

Рейтинговий звіт ENRG 001-007 про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	м. Енергодар
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення:	01.09.2008 р.
Дата оновлення:	12.10.2011 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaA+
Прогноз:	стабільний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України

Висновок рейтингового агентства щодо кредитного рейтингу позичальника

Кредитний рейтинг позичальника ґрунтується на результатах аналізу протягом I півріччя 2011 року економічних та фінансових показників, даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань міста, наявної у розпорядженні комунальної власності, та перспективних планах на майбутнє. Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є в розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною.

Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

Історія кредитного рейтингу

Дата	01.09.2008	07.05.2009	22.10.2009	09.06.2010	26.10.2010	25.05.2011	12.10.2011
Рівень рейтингу	uaA	uaA	uaA	uaA+	uaA+	uaA+	uaA+
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження	підтвердження	підвищення	підтвердження	підтвердження	підтвердження

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом **uaA** характеризується високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності означає чутливість до впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знак «+» позначає проміжну категорію (рівень) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рівень кредитного рейтингу м. Енергодара підтримується:

- зростанням доходної частини бюджету міста та високим рівнем бюджетної забезпеченості в I півріччі 2011 року, який суттєво перевищує середнє значення по країні, а також відповідні показники більшості міст України з аналогічним адміністративно-територіальним статусом та сумірною чисельністю населення;
- високим рівнем ліквідності бюджету міста;
- відсутністю прямого боргового навантаження та достатніми можливостями бюджету щодо залучення та обслуговування кредитних ресурсів для розвитку міського господарства;
- покращенням соціально-економічного розвитку міста, що позитивно впливає на збалансованість бюджетних показників.

Рівень кредитного рейтингу м. Енергодара обмежується:

- монофункціональністю економіки міста та значним рівнем залежності бюджету від діяльності ВП «Запорізька АЕС» ДП НАЕК «Енергоатом» та ВП «Запорізька ТЕС» ПАТ «Дніпроенерго», надходження яких за підсумками січня-червня 2011 року формували більше ніж 75% доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів.

Резюме

Цей аналітичний звіт розкриває основні зрушення, які відбувалися протягом I півріччя 2011 року в соціально-економічній та фінансовій сферах м. Енергодара, та оцінку (через процедуру оновлення рейтингу) їхнього впливу на спроможність Енергодарської міської ради виконувати свої боргові зобов'язання.

Соціальна сфера та економіка міста

Основні показники соціально-економічного розвитку міста протягом 2007-2010 рр. та I півріччя 2011 року наведено у таблиці.

Основні показники соціально-економічного розвитку м. Енергодара¹

Показник	Од. виміру	2007	2008	2009	2010	I півр. 2011	Темп росту*, %
Чисельність наявного населення (на кінець періоду)	тис. осіб	54,4	54,3	54,4	54,5	54,6	100,2
Середньомісячна заробітна плата	грн.	2 259,2	3 107,8	3 267,2	4 101,2	4 588,0	112,0
Заборгованість з виплати заробітної плати (на кінець періоду)	тис. грн.	1,0	1,3	0,4	0,5	0,8	261,8
Обсяг реалізації продукції у відпускних цінах	млн. грн.	5 414,9	6 545,1	6 875,8	8 267,4	4 812,8	125,2
Інвестиції в основний капітал	млн. грн.	389,9	503,0	354,1	407,6	330,1	166,9
Прямі іноземні інвестиції (на кінець періоду)	млн. дол. США	9,1	9,2	8,8	0,5	0,5	100,0
Зовнішньоторговельний оборот	млн. дол. США	14,7	1,3	2,8	0,6	0,1	-
Введено в експлуатацію житла	тис. кв. м	2,6	4,7	4,0	1,6	-	-
Обсяг роздрібного товарообороту	млн. грн.	156,2	228,6	256,1	324,3	190,7	127,9

* темп росту показника за I півр. 2011 р. до відповідного періоду попереднього року (показника на 01.07.2011 р. до даних на 01.01.2011 р.)

Джерело: Енергодарська міська рада

Населення міста, трудові ресурси та ринок праці

У соціальному розвитку м. Енергодара протягом січня-червня 2011 року зберігаються позитивні тенденції, що проявляється у зростанні чисельності населення, збільшенні середньомісячної заробітної плати, а також збереженні високого рівня зайнятості. При цьому позитивна динаміка соціального розвитку міста зумовлюється наявністю стабільного попиту на трудові ресурси з боку містоутворюючих підприємств – ВП «Запорізька АЕС» ДП «НАЕК Енергоатом» та ВП «Запорізька ТЕС» ПАТ «Дніпроенерго». Водночас у місті зберігається виняткова залежність динаміки соціального розвитку від ефективної діяльності зазначених підприємств.

¹ Тут і далі. Деякі кількісні дані, які аналізуються у звіті, наведено після відповідного округлення. У зв'язку з цим значення одних і тих же показників, які наводяться у звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових

Виробнича сфера

В енергетичному комплексі м. Енергодара, який залишається основною галуззю господарського комплексу міста, у першому півріччі 2011 року продовжувались позитивні тенденції, про що свідчить зростання обсягу реалізації промислової продукції. Продукція промислових підприємств міста переважно орієнтована на внутрішній ринок та представлена галуззю «Виробництво та розподіл електроенергії, газу та води». Загалом діяльність підприємств ВП «Запорізька АЕС» ДП НАЕК «Енергоатом» та ВП «Запорізька ТЕС» ПАТ «Дніпроенерго» продовжує визначати економічний профіль міста, основні тенденції його соціально-економічного розвитку та динаміку надходжень до бюджету. Приріст обсягів виробництва електроенергії Запорізькою атомною електростанцією у першій половині 2011 року позитивно вплинув на бюджетну забезпеченість міста.

У січні-червні 2011 року, як і в попередніх роках, в Енергодарі зберігався винятковий рівень галузевої концентрації джерел наповнення доходної частини загального фонду та надзвичайно високий рівень концентрації джерел надходжень від одного платника податків – ВП «Запорізька АЕС» ДП НАЕК «Енергоатом», надходження якого формують близько 68% доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів.

Інвестиційна та будівельна діяльність

Динаміка капітальних вкладень у розвиток господарського комплексу м. Енергодара в січні-червні 2011 року продовжувала визначатися інвестиційною активністю ВП «Запорізька АЕС» ДП НАЕК «Енергоатом». Обсяг освоєних інвестицій за підсумками I півріччя 2011 року продемонстрував ріст в 1,7 рази та був у 3,7 рази вищим за загальноукраїнський показник, скоригований на чисельність населення. При цьому статус міста Енергодара обумовлює незначні обсяги іноземного капіталу, що вкладаються у його розвиток. Протягом перших шести місяців 2011 року значні інвестиційні проекти не впроваджувались, введення в експлуатацію житла не відбувалось.

Житлово-комунальне господарство міста

Проблеми у сфері житлово-комунального господарства, такі як зношеність житлового фонду та об'єктів інженерної і транспортної інфраструктури, які є в цілому типовими для переважної більшості міст України, у м. Енергодарі є не такими нагальними. Одночасно з цим для міста залишаються актуальними питання покращення фінансового стану підприємств, які надають житлово-комунальні послуги, шляхом впровадження економічно обґрунтованих тарифів, які б на 100% відшкодовували собівартість надання послуг, а також підвищення дисципліни платежів за житлово-комунальні послуги.

Загальний обсяг заборгованості населення за житлово-комунальні послуги протягом січня-червня 2011 року збільшився до 16,5 млн. грн. Наприкінці 2011 року Енергодарська міська рада планує залучити кредитні кошти з метою реалізації проекту переведення деяких мікрорайонів міста на теплопостачання від ЗАЕС, що дозволить здешевити собівартість надання послуг з опалення.

Комунальна власність та земельні відносини

Земельні та майнові активи територіальної громади Енергодара залишаються важливим ресурсом у контексті наповнення загального фонду бюджету міста. У першій половині 2011 року плата за землю сформувала більше 25% надходжень загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів. При цьому для бюджету міста характерний високий рівень концентрації плати за землю у частині найбільших платників, оскільки більше ніж 90% плати за землю забезпечується двома найбільшими підприємствами міста (ЗАЕС та ЗТЕС), які є платниками земельного податку. Міська рада з метою недопущення орендарями недоїмки щороку проводить заходи щодо підвищення платіжної дисципліни, які позитивно впливають на збільшення надходжень від оренди землі та майна.

Бюджет міста

Для повного та всебічного вивчення показників бюджету міста Енергодара, бюджет був представлений у форматі бюджетного балансу:

Агреговані показники бюджету м. Енергодара з розбивкою на загальний та спеціальний фонди, тис. грн.

Показник	2009			2010			I півр. 2011		
	заг. фонд	спец. фонд	всього	заг. фонд	спец. фонд	всього	заг. фонд	спец. фонд	всього
Операційні надходження	174 485,8	40 038,5	214 524,3	207 415,3	20 761,7	228 177,0	114 180,7	25 036,2	139 217,0
Операційні видатки	163 158,6	30 031,1	193 189,7	199 560,9	8 673,0	208 233,9	111 482,3	3 484,8	114 967,1
Операційний баланс	11 327,2	10 007,4	21 334,6	7 854,4	7 312,8	15 167,2	2 698,4	21 551,4	24 249,9
Фінансовий дохід	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0
Фінансові витрати*	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Фінансовий баланс	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0
Поточний баланс	11 327,2	10 007,4	21 334,6	7 854,7	12 088,7	19 943,4	2 698,4	21 551,4	24 249,9
Капітальні надходження	19,9	246,8	266,7	15,0	3 366,9	3 381,9	2,5	331,2	333,7
Капітальні видатки	8 197,7	14 325,2	22 522,9	14 440,8	8 396,3	22 837,1	0,0	7 684,7	7 684,7
Капітальний баланс	-8 177,8	-14 078,4	-22 256,2	-14 425,7	-253,4	-14 679,2	2,5	-7 353,5	-7 351,0
Баланс після капітальних видатків	3 149,4	-4 071,0	-921,7	-6 571,1	7 059,3	488,2	2 700,9	14 197,9	16 898,8
Профіцит/дефіцит	3 149,4	-4 071,0	-921,6	-6 571,1	7 059,3	488,2	2 700,9	14 197,9	16 898,8
Фінансування	-3 149,4	4 071,0	921,6	6 571,1	-7 059,3	-488,2	-2 700,9	-14 197,9	-16 898,8
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

* виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу

Джерело: Фінансове управління Енергодарської міської ради

У зв'язку з тим що бюджет міста було виконано з профіцитом за обома фондами залишки на рахунках зросли, що позначилось на показниках ліквідності. Так, показник ліквідності бюджету за загальним фондом у січні-червні 2011 року склав 4,6% (у 2010 році – 2,7%). Обсяг залишків на рахунках спеціального фонду бюджету станом на 01.07.2011 р. був у 3 рази більшим за фактично здійснений у I півріччі 2011 року обсяг видатків за відповідним фондом бюджету.

Виконання доходної частини бюджету міста

У січні-червні 2011 року в Енергодарі зберігається дуже високий індикатор бюджетної забезпеченості міста – 3 564,8 грн. Вказаний показник суттєво перевищує середнє значення по країні, а також відповідні значення інших міст України, сумірних з Енергодаром за масштабами та адміністративно-територіальним статусом.

В аналізованому періоді спостерігалася позитивна динаміка основних надходжень загального фонду бюджету міста, таких як податок з фізичних осіб та плата за землю, що призвело до перевиконання планових показників: уточнений річний план за доходами бюджету міста без урахування трансфертів було виконано у звітному періоді на рівні 57,2%. Як і раніше, цьому сприяє стабільна робота двох бюджетоформуючих підприємств енергетичного комплексу міста – ВП «Запорізька АЕС» ДП НАЕК «Енергоатом» та ВП «Запорізька ТЕС» ПАТ «Дніпроенерго», які є найбільшими платниками податку з доходів фізичних осіб та земельного податку. При цьому в місті зберігається винятковий рівень галузевої концентрації податкових надходжень та винятковий рівень залежності бюджету від надходжень одного платника – ВП «Запорізька АЕС» ДП НАЕК «Енергоатом».

Відповідно до змін, внесених до бюджетного кодексу, у 2011 році плата за землю зараховуватиметься до міського бюджету у повному обсязі. Таким чином, приріст зазначених надходжень до бюджету міста у 2011 році має скласти +32,3% до фактичного виконання у 2010 році (за перше півріччя поточного року приріст надходжень склав +37,4%). Крім цього, збір за забруднення навколишнього середовища у 2011 році замінюється екологічним податком, який у січні-червні 2011 року був основним джерелом наповнення спеціального фонду бюджету міста (50% доходів спеціального фонду без урахування трансфертів).

У м. Енергодарі зберігається високий рівень бюджетної дисципліни, про що, зокрема свідчить співвідношення обсягу недоїмки за податками та зборами станом на 01.07.2011 р. до фактично виконаного у 2010 року обсягу податкових надходжень бюджету без урахування трансфертів – 0,8%. Значною мірою це зумовлюється організаційно-мобілізаційними заходами, які проводяться відповідними органами міської ради у цьому напрямі.

Виконання видаткової частини бюджету міста

Позитивна динаміка наповнення доходної частини бюджету міста у січні-червні 2011 року обумовила прийнятний рівень виконання бюджету за видатками у звітному періоді. Затверджений на 2011 рік план за видатками бюджету м. Енергодара без урахування трансфертів було виконано за підсумками січня-червня 2011 року на 45,8%. Протягом останніх років структура видаткової частини бюджету за економічною класифікацією змінюється у бік зростання питомої ваги поточних видатків, а отже на сьогодні кошти у місті спрямовуються переважно на першочергові поточні витрати. Однак питома вага капітальних видатків у загальній сумі витрат в Енергодарі є вищою, порівняно з іншими містами, співставними за чисельністю населення.

Обсяг кредиторської заборгованості бюджету м. Енергодара протягом півріччя зріс, однак станом на 01.07.2011 р. є низьким – 2,4 млн. грн. Заборгованість утворилась за субсидіями і поточними трансфертами. У січні-червні поточного року міська рада своєчасно та у повному обсязі виконує план своїх зобов'язань з перерахування коштів до Державного бюджету, як і в минулих роках.

Боргові зобов'язання міста

Таким чином, на 01.07.2011 р. консолідований борг м. Енергодара складає 20,7 млн. грн. та сформований простроченою кредиторською заборгованістю комунальних підприємств міста і бюджету. У 2011 році Енергодарська міська рада планує здійснити запозичення шляхом отримання кредиту на суму 5 млн. грн. терміном на 2 роки. За інформацією міської ради, гранична відсоткова ставка за вказаним запозиченням складатиме не вище 18%. Пряме боргове навантаження бюджету м. Енергодару після отримання запланованого кредиту складатиме 5 млн. грн. та перебуватиме на низькому рівні – співвідношення прямого боргу та прогнозного обсягу доходної частини міського бюджету на 2011 рік без урахування трансфертів становитиме 2%.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг м. Енергодара було підтверджено на рівні **uaA+**, прогноз «стабільний».

Голова рейтингового комітету

А. М. Коноплястий

Провідний фінансовий аналітик

І. А. Веремко

Додаток до рейтингового звіту №1

Динаміка агрегованих бюджетних показників м. Енергодара у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

Показник	2007	2008	2009	2010	I півр. 2011
Податкові надходження	91 157,6	142 469,7	148 387,5	175 880,2	111 165,2
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	8 697,3	9 676,1	18 240,9	18 318,8	7 908,9
Отримані трансферти без урахування внутрішніх трансфертів	17 462,8	26 833,3	47 895,9	29 202,0	20 142,9
Операційні надходження всього	117 317,7	178 979,1	214 524,3	223 401,1	139 217,0
Поточні видатки	61 386,5	82 877,1	89 677,4	111 933,7	58 972,7
Субсидії та поточні трансферти	41 446,9	73 413,3	103 512,3	96 300,1	55 994,4
Операційні видатки всього	102 833,4	156 290,4	193 189,7	208 233,9	114 967,1
Операційний баланс	14 484,3	22 688,7	21 334,6	15 167,2	24 249,9
Фінансовий дохід	431,8	1 313,4	0,0	0,2	0,0
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Фінансовий баланс	431,8	1 313,4	0,0	0,2	0,0
Поточний баланс	14 916,1	24 002,1	21 334,6	15 167,4	24 249,9
Капітальні надходження	38,6	151,1	262,3	443,0	333,7
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	8 273,1	10 258,5	4,4	7 714,9	0,0
Капітальні надходження всього	8 311,7	10 409,6	266,7	8 157,9	333,7
Капітальні видатки	1 249,4	15 297,6	11 595,0	14 360,7	7 574,9
Капітальні трансферти без трансфертів до бюджету розвитку	5 397,8	8 345,0	10 925,2	5 552,6	109,8
Капітальні трансферти, здійснені до 01.01.2011 р. до бюджету розвитку	7 492,9	10 198,0	2,8	2 923,7	X
Капітальні видатки всього	14 140,1	33 840,6	22 522,9	22 837,1	7 684,7
Капітальний баланс	-5 828,4	-23 431,0	-22 256,2	-14 679,2	-7 351,0
Баланс після капітальних видатків	9 087,7	571,1	-921,7	488,2	16 898,8
Профіцит / дефіцит	9 087,6	571,1	-921,6	488,2	16 898,8
Фінансування	-9 087,6	-571,1	921,6	-488,2	-16 898,8
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Енергодарської міської ради

Динаміка основних джерел фінансування бюджету м. Енергодара*, тис. грн.

Показник	2007	2008	2009	2010	I півр. 2011
Профіцит/дефіцит	9 087,6	571,1	-921,6	488,2	16 898,8
Фінансування	-9 087,6	-571,1	921,6	-488,3	-16 898,8
Зміни залишків	-11 087,6	-571,1	923,4	-486,3	-16 898,8
• залишок на початок року	4 803,0	15 890,6	16 461,7	15 538,4	16 024,6
• залишок на кінець року	15 890,6	16 461,7	15 538,4	16 024,6	32 923,5
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	2 000,0	0,0	0,0	0,0	0,0
• повернення (пред'явлення)	3 085,9	23 015,2	0,0	0,0	0,0
• розміщення (придбання)	-1 085,9	-23 015,2	0,0	0,0	0,0
Інші розрахунки	0,0	0,0	-1,8	-2,0	0,0
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

* дані за попередні роки відображаються відповідно до змін, внесених до форм казначейської звітності з 01.01.2011 р.

Джерело: Фінансове управління Енергодарської міської ради